

P6_TA-PROV(2009)0309

Práva žien v Afganistane

Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. apríla 2009 o právach žien v Afganistane

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Afganistane, a najmä uznesenie z 15. januára 2009 o rozpočtovej kontrole finančných prostriedkov Európskej únie pre Afganistan¹,
 - so zreteľom na spoločné vyhlásenie delegácie Európskeho parlamentu pre vzťahy s Afganistanom a Wolesi Jirga (dolnej komory afganského parlamentu) z 12. februára 2009,
 - so zreteľom na záverečné vyhlásenie Medzinárodnej konferencie o Afganistane, ktorá sa konala v Haagu 31. marca 2009,
 - so zreteľom na vyhlásenie zo samitu NATO o Afganistane, ktoré urobili hlavy štátov a vlád, ktoré sa zúčastnili na zasadnutí Severoatlantickej rady v Štrasburgu/Kehli 4. apríla 2009,
 - so zreteľom na spoločné vyhlásenie ministrov zahraničných vecí EÚ a USA zo 6. apríla 2009 o právnych predpisoch v Afganistane,
 - so zreteľom na článok 115 ods. 5 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Afganistan sa podieľa na viacerých medzinárodných nástrojoch týkajúcich sa ľudských práv a základných slobôd, najmä na Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a na Dohovore o právach dieťaťa,
- B. keďže afganská ústava zo 4. januára 2004 v článku 22 uvádza, že „občania Afganistanu, muži a ženy, majú pred zákonom rovnaké práva a povinnosti“, a keďže ústava je v súlade s medzinárodnými zmluvami ratifikovanými Afganistanom,
- C. keďže afganský zákon o rodine od konca sedemdesiatych rokov obsahuje niektoré ustanovenia, ktoré priznávajú ženám práva v oblasti zdravia a vzdelávania, a keďže tento zákon sa v súčasnosti reviduje, aby bol v súlade s ústavou z roku 2004,
- D. pripomínajúc existenciu Nezávislého výboru pre ľudské práva, ktorý bol zriadený v júni 2002 po dohode z Bonnu z 5. decembra 2001 a ktorému predsedá pani Sima Samarová, a ktorý zohráva kľúčovú úlohu v oblasti ochrany ľudských práv,
- E. keďže nový návrh zákona o osobnom postavení šiitských žien, ktorý bol nedávno schválený obidvoma komorami afganského parlamentu, závažným spôsobom obmedzuje slobodu pohybu žien tým, že im odopiera možnosť odísť zo svojho domu z iných ako „legitímnych dôvodov“ a vyžaduje, aby sa podriadili sexuálnym túžbam svojich manželov, čím sa uzákoňuje „manželské znásilnenie“ a podporuje diskriminácia žien v manželstve, pri rozvode, dedení a v oblasti prístupu k vzdelávaniu, čo odporuje medzinárodným normám v oblasti ľudských práv, najmä právam žien,

¹ Prijaté texty, P6_TA(2009)0023.

- F. keďže tento návrh zákona, ktorý by sa dotkol 15 až 20 % obyvateľstva, ešte nie je platný, pretože nebol uverejnený v úradnom vestníku vlády, aj keď ho už podpísal afganský prezident Hamid Karzai,
- G. keďže tento návrh zákona bol na základe kritiky v Afganistane a v zahraničí vrátený afganskému ministrovi spravodlivosti s cieľom preveriť súlad znenia zákona so záväzkami prijatými afganskou vládou v rámci medzinárodných dohovorov o právach žien, ľudských právach vo všeobecnosti a v rámci ústavy,
- H. keďže násilie voči aktivistom, najmä ochrancom práv žien stále pokračuje; keďže množstvo týchto aktivistov bolo obeťami militantov a najmä radikálov, napríklad Sitara Achakzaiová, Afganka, ochrankyňa práv žien a členka kandahárskej provinčnej rady v Afganistane, zavraždená pred svojim domom, Gul Pechová a Abdul Aziz, ktorých zabili po tom, čo ich obvinili z nemorálnych činov a rada náboženských konzervatívcov ich odsúdila na smrť, ako aj Malai Kakarová, prvá policajtkyňa v Kandaháre, ktorá riadila policajné oddelenie poverené vyšetrovaním zločinov spáchaných na ženách v tomto meste,
- I. keďže Perwizovi Kambakhshovi, dvadsaťtriročnému afganskému novinárovi odsúdenému na smrť za to, že uverejnil článok o právach žien v islamskom svete, po rozsiahlych protestoch na medzinárodnej úrovni znížili trest na 20 rokov odňatia slobody,
- J. keďže sa stále podávajú správy o vyhrážkach a zavražďovaní žien vo verejnom živote, ako aj na pracovisku, a tieto tvrdenia boli potvrdené v správach OSN; keďže sa nedávno zaznamenali ťažkosti pri zvyšovaní účasti dievčat vo vzdelávacom systéme, pretože sa militanti a radikáli stavajú na odpor,
- K. keďže v posledných rokoch boli zaznamenané prípady mladých žien, ktoré spáchali dobrovoľne samovraždu, aby unikli pred nútenými manželstvami alebo domácim násilím,
1. žiada o revíziu návrhu zákona o osobnom postavení šiitských žien v Afganistane, pretože je jasné, že jeho obsah nie je v súlade so zásadou rodovej rovnosti, ako sa uvádza v ústave a v medzinárodných dohovoroch;
 2. zdôrazňuje riziko, ktoré prináša prijatie právnych predpisov uplatňovaných iba na niektoré kategórie obyvateľstva, pretože sa tým podporuje diskriminácia a nespravodlivosť;
 3. odporúča afganskému Ministerstvu spravodlivosti, aby zrušilo všetky zákony, ktoré diskriminujú ženy a odporujú medzinárodným zmluvám, ku ktorým Afganistan pristúpil;
 4. domnieva sa, že pre demokratický rozvoj krajiny je dôležité, aby sa Afganistan zaviazal v prospech ľudských práv vo všeobecnosti, a najmä práv žien, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu v rozvoji krajiny a ktoré musia mať možnosť všestranne požívať svoje základné a demokratické práva; opätovne potvrdzuje svoju podporu boja proti všetkým formám diskriminácie vrátane náboženskej a rodovej diskriminácie;
 5. pripomína, že dokument o stratégii EÚ v Afganistane na obdobie 2007 – 2013 považuje rovnosť mužov a žien a práva žien za kľúčové otázky národnej stratégie rozvoja Afganistanu;

6. oceňuje odvahu afganských žien, ktoré manifestovali v Kábule proti novému návrhu zákona, a vyjadruje im svoju podporu; odsudzuje násilie, ktorého obeťami sa stali počas týchto manifestácií, a žiada afganské orgány, aby zabezpečili ich ochranu;
7. odsudzuje vraždy ochrancov ľudských práv a emancipácie afganských žien, najmä nedávnu vraždu regionálnej poslankyne Sitary Achikzaiovej;
8. vyjadruje zhrozenie nad skutočnosťou, že afganský Najvyšší súd potvrdil trest odňatia slobody na 20 rokov pre Perwiza Kambakhsha za urážku, a vyzýva prezidenta Karzaia, aby mu udelil milosť a povolil jeho prepustenie na slobodu;
9. vyzýva afganské orgány vrátane miestnych orgánov, aby prijali všetky opatrenia potrebné na ochranu žien pred sexuálnym násilím a inými formami rodového násillia a aby postavili pred súd páchatel'ov takýchto činov;
10. domnieva sa, že pokrok dosiahnutý v posledných rokoch v oblasti rodovej rovnosti za cenu obrovského úsillia by sa nemal stať v žiadnom prípade obeťou predvolebných dohôd medzi stranami;
11. podporuje kandidatúru žien v prezidentských voľbách stanovených na 20. augusta 2009 a vyzýva k plnej účasti afganských žien na rozhodovacom procese, čo je ich právo, ktoré im, okrem iných, prináleží vrátane práva byť volené a vymenované do vysokých štátnych funkcií;
12. vyzýva Radu, Komisiu a členské štáty, aby neustále nastol'ovali otázku týkajúcu sa zákona o osobnom postavení šiitských žien a každej diskriminácie žien a detí, ktorá je neprijateľná a nezlučiteľná so záväzkami, ktoré medzinárodné spoločenstvo prijalo z dlhodobého hľadiska v rámci pomoci Afganistanu v jeho úsilí o obnovu a rekonštrukciu;
13. vyzýva Komisiu, aby poskytla priamu pomoc v oblasti financovania a plánovania afganskému Ministerstvu pre záležitosti žien a podporila systematické začleňovanie rodového prístupu do všetkých svojich rozvojových politík v Afganistane;
14. vyzýva Rozvojový fond OSN pre ženy (UNIFEM), aby bol mimoriadne ostražitý;
15. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii, ako aj vláde a parlamentu Afganskej islamskej republiky a predsedovi Nezávislému výboru pre ľudské práva.